

kende, at den i væsentlig Grad rammer Bjerne, medens Sukkerstaten i næsten lige saa høj Grad hviler paa Land som paa By, saa har Landet imidlertid ogsaa et berettiget Krav paa Skattelettelse i Forhold til Bjerne, og det ikke alene af Hensyn til den saa slet stillede Landarbejder — den eneste Klasse i vort Samfund, som den uhyre Udvikling, Forholdene have taget her til Lands, ikke har bragt Lykke, og som maaste staar daarligere nu, end hans Standsfæller gjorde for en Aarrække tilbage, medens alle andre Samfundsklasser ere gaaede saa mægtigt fremad. Ogsaa Landbostanden i sin Helhed har Krav paa et særligt Hensyn, idet den er kommen til at lide noget ved Møntreformen — ganske vist uden at den kan beklage sig; thi ingen vilde forurette den den Gang, men den har haft Skade deraf, og Landbruget lider fremdeles derved, at den Toldlov, som var givet i tidligere Tider, givet paa en saadan Maade, at den faktisk egentlig kun vedkom Bjerne, idet Landbruget for en stor Del selv producerede, hvad det forbrugte, at denne Toldlov forfordeler Landet til bedste for Bjerne. Nu vel, i Tidens Løb har dette Forhold, denne Landbrugets uafhængige Stilling forandret sig, og Dag ud og Dag ind statter Landbruget til Bjerne gennem Beskyttelsen. Derfor siger jeg, at for saa vidt jeg skal dømmе om denne Sukkerstat og Ølstat som givende Landet noget og tagende noget fra Bjerne, saa giver jeg den min Tilslutning. Jeg kommer nu til Ølstaten. Ligesom jeg mente, at det var hensigtsmæssigt at lægge Hensynet til Sylltetojet og Frugtvinen til Side, synes jeg ogsaa, vi bør lægge Hensynet til Moraliteten fuldstændig til Side. Jeg tror, det vilde baade de Herrer, som forsvare Ølstaten, bedst, om de fuldstændig se bort fra den; thi det kan kun opvække stærk Modstand fra anden Side, naar man hører Moralens brugt i en ren og stærk Skattefag, hvor der er Tale om, at man overordentlig gerne selv vil slippe for en Skat og lægge den over paa andre. Det ærede Medlem fra Bornholm (Blem) gik ud fra, at det ikke kunde nytte noget; det blev ikke anderledes; hvad vi saa gjorde, bleve Folk ved at drikke deres Øl, og det var en dyr Drik og en ruinerende Drik, for den kostede altfor meget. Og umiddelbart derefter gik det ærede Medlem fra Bornholm

over til at sige, at det var en god Skat, som han vilde stemme for. Nu bliver Bajerens 3 Dre dyrere, og at det netop skulde være noget godt, naar han mente, at den allerede tidligere ved sin Kostbarhed gjorde Skade, kan jeg virkelig ikke forstaa. Jeg tror, at de, der kæmpe for Moraliteten, maa, som den ærede foregaaende Taler sagde, holde paa det rene Forbud; „moralste“ Grunde kunne ikke føre til noget andet. Nu har jeg tilladt mig at sige, at jeg er for denne Skat, for saa vidt den lægger Skattebyrden over fra Landet til Bjerne. Men nu kommer Spørgsmaalet: Kan jeg være for den, saaledes som den her fordeles Skatten mellem de forskellige Klasser i Bjerne, i Kjøbenhavn og i Kjøbstæderne? Jeg kan ikke forstaa andet, end at det er det stærkeste Brud paa al demokratisk Sædvane og alle demokratiske Principper, at skabe en ny Skat, som ikke en Gang er en Kopfskat, men meget værre end en Kopfskat; thi ved en Kopfskat komme dog de rige og de fattige til at betale lige meget; men en stor Del bemidlede her i Bjerne drikke ikke bayersk Øl. De to Mænd, som opgav mig deres Sukkerforbrug, drikke ikke bayersk Øl i deres Hus. Den indbyrdes Fordeling her bliver da i den Grad imod al Retfærdighed, at jeg ikke kan forstaa, at man, naar der kun er Tale om Sukker og Øl, kan gaa med til den; i den Grad skader den den ubemidlede i Bjerne til Fordel for den bemidlede. Jeg har udtrykkelig sagt, hvad Fordelen ved Ombytningen er, at den nemlig gavner Landarbejderen, som har stort Krav paa at faa Forbedring i sin Stilling, at den gavner Bønderne, Landbostanden i sin Helhed, som ogsaa har Krav derpaa, men at den gør stor Uret mod Arbejderne og de ubemidlede i Bjerne. Nu er der ligeledes sagt af det ærede Medlem fra Bornholm, at naar man vil spørge Husruerne, ville de være glade for at blive fri for at betale Skat af deres Sukker, om der saa ogsaa blev lagt højere Skat paa Ølet. Jeg tror ikke, de københavnske Husruer ere saa dumme; de vide, hvorledes det gaar; Manden har sine Sædvaner, og de have ikke noget Haab om, at disse vil forandres, hvis Skatten bliver lagt paa Manden. Og det er slet ikke saa, som det er sagt, at Manden sidder hjemme, og at det hovedsagelig er der, Ølet drikkes; nej, det er paa Bærkstederne og under